

WOJEWODA ŁÓDZKI

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR PNIK-I.4102.6.2018 WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

z dnia 24 stycznia 2018 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r. poz. 744 oraz z 2017 r. poz. 1389 i 2495) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ulicy „Lucjana Rudnickiego” położonej w mieście Sulejów nadaje się nazwę: „Generała Stefana Grota-Roweckiego”.

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Uzasadnienie

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki, zwana dalej ustawą.

Na podstawie art. 1 ustawy nazwy m.in. dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm albo inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować. Za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989.

Stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy m.in. dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny albo propagujące taki ustrój w inny sposób, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, zobowiązany był zmienić w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Termin ten upłynął z dniem 2 września 2017 r. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego wojewoda w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin dla organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego wydaje zarządzenie zastępcze nadając nową nazwę drodze, ulicy, itd.

W związku z upływem terminu wyznaczonego dyspozycją art. 6 ust. 1 ustawy i nie dokonania zmiany nazwy ulicy „Lucjana Rudnickiego” w mieście Sulejów, którą Wojewoda Łódzki uznaje za naruszającą dyspozycję art. 1 ustawy, wszczęto procedurę w sprawie nadania nowej nazwy tej ulicy. Pismem z dnia 13 listopada 2017 r. znak: BW-I.020.73.2017, wystąpiono do Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, z wnioskiem o wydanie opinii potwierdzającej niezgodność nazwy ulicy „Lucjana Rudnickiego”, z art. 1 ustawy.

Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, wydał pisemną opinię, znak: BUW-940-422(56)/17, w której potwierdził niezgodność nazwy ulicy „Lucjana Rudnickiego” z ustawą.

Z ww. opinii wynika, że cyt. „*Lucjan Rudnicki ps. "Pytel", „Alojzy Krawczyński” (1882-1968) był działaczem socjalistycznym, następnie aktywistą rewolucyjnym i komunistycznym, literatem, członkiem kolejno: Polskiej Partii Socjalistycznej, Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy, Komunistycznej*

Partii Robotniczej Polski/Komunistycznej Partii Polski, Polskiej Partii Robotniczej/Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Urodził się 2 stycznia 1882 r. w Sulejowie pod Piotrkowem Trybunalskim. Po ukończeniu pięciu klas szkoły powszechnej rozpoczął pracę, początkowo jako murarz i stolarz, następnie w charakterze robotnika w Widzewskiej Manufakturze Heinzla i Kunitzera. Od maja 1898 r. należał do nielegalnego koła Polskiej Partii Socjalistycznej w Łodzi. Wielokrotnie był aresztowany za działalność rewolucyjną. Po rozłamie w PPS przeszedł do rewolucyjnej Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy. Tworzył struktury SDKPiL w Sosnowcu. Po powrocie do Warszawy w 1913 r. rozpoczął szerszą działalność publicystyczną – był redaktorem tygodnika „Nowy Głos” oraz autorem broszur propagandowych. Podczas I wojny światowej był członkiem Komitetu Warszawskiego SDKPiL, za co w roku 1916 aresztowały go okupacyjne władze niemieckie.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości zaangażował się w działania na rzecz zjednoczenia rewolucyjnych SDKPiL i PPS-Lewicy w Komunistyczną Partię Robotniczą Polski, od 1925 r. działającą pod nazwą Komunistyczna Partia Polski, stanowiącą polską sekcję Międzynarodówki Komunistycznej (Komintern) z siedzibą w Moskwie. Podczas trwania wojny polsko-bolszewickiej zasiadał z ramienia KPRP w Warszawskiej Radzie Delegatów Robotniczych. W latach 20. pracował jako urzędnik w warszawskim Zarządzie Miejskim. Współpracował z wieloma gazetami, debiutował także jako powieściopisarz. W 1933 r. odszedł na wcześniejszą emeryturę.

W strukturach nielegalnej i antypaństwowej KPP pozostawał aż do jej rozwiązania przez Komintern w 1938 r. W latach 20. i 30. XX w. KPP prowadziła konspiracyjną działalność antypaństwową na rzecz Związku Sowieckiego i ruchu komunistycznego. Żądała oderwania od Polski zarówno ziem wschodnich, jak i Pomorza oraz Górnego Śląska. Na pozostałym terytorium kraju zamierzała tworzyć polską republikę sowiecką. W uchwałach VI Zjazdu KPP z 1932 roku partia oświadczała: Imperializm Polski ustanowił swe panowanie na Górnym Śląsku na mocy imperialistycznego traktatu wersalskiego, przez zdławienie walki rewolucyjnej proletariatu górnośląskiego, przez oszustwo plebiscytowe, przez rozpętanie nacjonalistycznej antyniemieckiej nagonki [...]. KPP walczy o prawo każdego narodu ujarzmionego przez imperializm polski do całkowitego samookreślenia, aż do oderwania się od państwa polskiego [...]. KPP mobilizuje masy pracujące na Górnym Śląsku, jak również na Pomorzu [Gdańskim] do walki z uciskiem narodowym ludności niemieckiej pod hasłem praw do samookreślenia aż do oderwania od Polski [...]. W stosunku do Górnego Śląska i Pomorskiego Korytarza proletariat polski przekreślił orzeczenia imperialistycznych traktatów i zapewni ludności tych ziem prawo samookreślenia aż do oderwania od Polski. W stosunku do Gdańska KPP zwalcza narzucone mu jarzmo Polski i Ligi Narodów, zwalcza aneksjonistyczną politykę imperializmu polskiego i uznaje prawo ludności gdańskiej, siłą oderwanej od Niemiec, do ponownego złączenia się z Niemcami. Sowieckie władze Kominternu zadecydowały o przeorganizowaniu hasel programowych dopiero w roku 1935. Wtedy również w KPP rozpoczęto promocję hasel „jednolitofrontowych”, ale już w 1938 roku KPP została przez Komintern rozwiązana.

W okresie II wojny światowej Rudnicki przebywał przede wszystkim w Warszawie. Po przetrzuceniu z Moskwy do kraju grupy dywersyjnej z poleceniem Stalina w sprawie odbudowy partii komunistycznej Rudnicki w styczniu 1942 r. wstąpił do Polskiej Partii Robotniczej. Pełnił funkcję kolportera prasy partyjnej, rozbudowywał komórki stalinowskiej konspiracji – współtworzył Gwardię Ludową.

*Po zajęciu Polski przez Armię Czerwoną Rudnicki objął z nominacji komunistów stanowisko burmistrza Sulejowa, które zajmował od stycznia do maja 1945 r. W tym samym czasie pełnił funkcję sekretarza tamtejszego Komitetu Miejskiego PPR. W 1946 r. został przeniesiony do Katowic na stanowisko kierownika biura propagandy Centralnego Zarządu Przemysłu Hutniczego, a później do Warszawy, gdzie pracował jako referent propagandy PZUW. Wówczas powstało „dzieło jego życia”, czyli kolejna powieść autobiograficzna pt. *Stare i nowe*.*

Nadal był aktywistą partii komunistycznej (PPR, potem PZPR). Był delegatem na tzw. Kongres Zjednoczeniowy PPR i PPS oraz na II Zjazd PZPR. W latach 1952-1956 był z ramienia PZPR posłem na Sejm PRL.

Lata 1949-1956 to szczytowy okres aktywności Rudnickiego i jego obecności w życiu literackim stalinowskiego państwa. Działał w Związku Literatów Polskich; był wieloletnim członkiem egzekutywy i skarbnikiem Podstawowej Organizacji Partyjnej PZPR Oddziału Warszawskiego ZLP. Był także współzałożycielem Stowarzyszenia Ateistów i Wolnomyślicieli, skupiającego radykalnych antyklerykałów (1957): członkiem Zarządu Głównego, z czasem – członkiem honorowym. Współpracował również z Zakładem Historii Partii przy KC PZPR i CA KC PZPR.

Zmarł 8 czerwca 1968 r. w Warszawie.

Według art. 1 ust. 1 ustawy nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować. Jednocześnie – jak stanowi art. 1 ust. 1 ustawy – za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989. Nadto zgodnie z wykładnią językową „symbolizować” oznacza przedstawiać coś pod postacią symbolu; być symbolem czegoś (zob. Słownik Języka Polskiego, oprac. E. Sobol, Warszawa 2005, s. 979).

W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega kwestii, iż osoba Lucjana Rudnickiego stanowi symbol komunizmu, o jakim mowa w art. 1 ust. 1 ustawy. Powyższe znajduje dodatkowe odzwierciedlenie w nazwie ulicy, która wskazaną postać upamiętnia. Tym samym sama nazwa ma charakter propagujący komunizm, a co za tym idzie jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.”

W związku z powyższym, z uwagi na treść art. 6 ust. 2 i 3 ustawy Wojewoda Łódzki uznał za zasadne wydanie zarządzenia zastępczego nadającego ulicy „Lucjana Rudnickiego” nazwę „Generała Stefana Grot-Roweckiego”.

Generał Stefan Grot-Rowecki (ur. 25 XII 1895 r. w Piotrkowie Trybunalskim, zm. VIII 1944 r, Sachsenhausen). Generał dywizji Wojska Polskiego II Rzeczypospolitej, Dowódca Armii Krajowej, Komendant Główny Związku Walki Zbrojnej, teoretyk wojskowości.

Młody Stefan Rowecki wiosną 1911 roku założył pierwszy w rodzinnym mieście tajny zastęp skautowy. Na początku 1913 roku został przyjęty do Polskich Drużyn Strzeleckich, a pod koniec roku 1914 wstąpił do Legionów Polskich Józefa Piłsudskiego. Kiedy utworzono niepodległe Państwo Polskie uczestniczył w rozbrajaniu niemieckich okupantów. Walczył w wojnie polsko-bolszewickiej, m.in. jako szef Oddziału II Sztabu Frontu Południowo-Wschodniego i Grupy Uderzeniowej generała Edwarda Rydza-Śmigłego.

W latach 1923-1926 był zastępcą szefa Wojskowego Instytutu Naukowo-Wydawniczego, założył i do 1933 roku był redaktorem Przeglądu Wojskowego.

W czerwcu 1939 roku powierzono mu organizację i dowództwo nad Warszawską Brygadą Pancerno-Motorową, którą dowodził w polskiej wojnie obronnej. Od października 1939 roku był szefem sztabu i zastępcą głównym Służby Zwycięstwu Polski. Od 30 czerwca 1940 roku Komendant Główny ZWZ-AK. Dążył do scalenia wojskowych organizacji konspiracyjnych w jednolite wojsko podziemne, nadzorował plan powszechnego powstania w końcowym okresie wojny.

Aresztowany 30 czerwca 1943 roku w Warszawie i zamordowany przez Niemców w obozie Sachsenhausen. W 1995 roku został pośmiertnie odznaczony Orderem Orła Białego.

W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega wątpliwości, iż generał Stefan Grot-Rowecki jako wybitny wojskowy, który złożył ofiarę życia w walce o niepodległą Polskę zasługuje na upamiętnienie.

Na podstawie art. 5 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Jednocześnie, na podstawie art. 6 ust. 4 i art. 3 ust. 4 ustawy w związku z art. 98 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 i 2232), pouczam, że na zarządzenie zastępcze Miastu Sulejów przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi w terminie 30 dni od dnia doręczenia, wnoszona za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego, z zastrzeżeniem wynikającym z art. 6c ustawy.

Wojewoda Łódzki

Zbigniew Rau

Otrzymują:

1. Prezes Rady Ministrów
2. Rada Miejska w Sulejowie
3. Burmistrz Sulejowa
4. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
5. Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu